

2024 Sådan læser 2vi

Saxos årlige rapport
om danskernes
læsevaner

saxo

Læsning anno 2024

Vi kan nu kalde bogåret 2024 et lukket kapitel, og nye *litterature* i tekst og lyd er allerede påbegyndt. Hvad venter os mon af store læseoplevelser i 2025?

Flere end 10.000 læsere deltog i sidste års udgave af Saxos årlige læseundersøgelse, og på baggrund af deres besvarelser sammenholdt med data fra Saxos bogsalg og -streaming sætter vi ord på, hvad der kendetegner læsningen og læsevanerne i 2024.

Og det var bogstaveligt talt et godt bogår.

Bogstakkene har været højere: Hver tredje læser angiver at have læst mere, end hvad de gjorde i 2023.

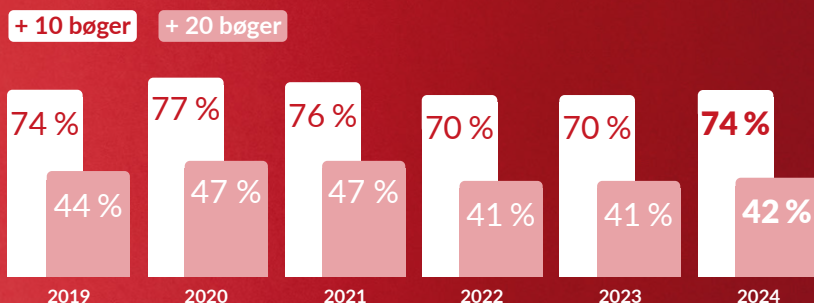
Det stemmer godt overens med, at andelen af læsere, der har læst flere end 10 bøger i årets løb er steget fra 70 % til 74 %.

Læsning er, som de fleste læsere ved, afhængighedsskabende. En daglig dosis læsning står nemlig på recepten for knap halvdelen af læserne, mens hele 90 % af læserne som minimum læser ugentligt.

Læselysten er stadig ikke til at tage fejl af.

52 % af læserne vil gerne læse endnu mere, og det er da et nytårsforsæt, der kan tages én side ad gangen.

Antal bøger læst om året

Dét læste vi i 2024

2024 blev historisk hos Saxo. Vi sendte nemlig tilsammen 5,3 mio. læse- og lytteoplevelser ud i salg og i streaming. Det svarer til en vækst på hele 20 % ift. 2023, hvor tallet lød på 4,4 mio.

Saxos top-10 over de bedst sælgende papirbøger i 2024

Meget tyder på, at det har været et stærkt år for dansk litteratur. De danske læsere er i hvert fald vilde med danske bøger. Ikke én eneste oversat titel har sneget sig ind på top-10 for 2024.

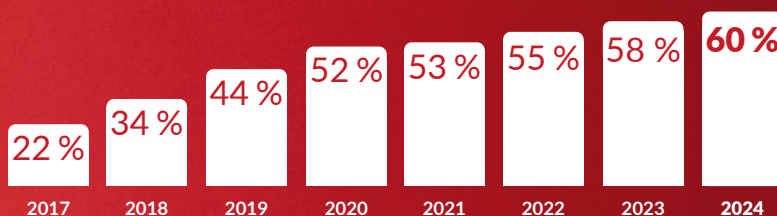
'Kongeord' bragte fra årets start salgstal, der var en nyslået konge værdig og trak overskrifter i ind- og udland. Fra én kongelig debutant til to bogdebuterende queens: Læserne lovpriste Emma Holten og Linea Maja Ernst for på hver deres måde at udfordre status quo og konventionerne. Læserhjerterne har også både brændt for historisk dokumentation og maskebal à la Munkholm, mens Søren Sveistrup kan tælle til en syvende plads, hvor hans hårrejsende historie befinder sig.

Andre forfattere og bøger er gengangere fra forrige års top-10. Måske er der forfatterskabte læsevaner på spil, når Nicklas Brendborg igen har fået en plads på listen, og 'HjerneRo' og Maren Uthaug også er tilbage. 'Den fantastiske bus' fornyede sin parkeringslicens og tog også et år mere på listen.

Dét streamede vi i 2024

Lydbølgerne bruser fortsat, og bogstreamerne bliver flere. Siden 2020 har der været flere læsere, som streamer litteratur, end læsere der ikke gør. 60 % af læserne bekender sig nu til bogstreaming, og blandt læserne er der lige så mange, der streamer litteratur, som der streamer musik.

Udviklingen i andelen af læsere, der streamer bøger

Læselysten viser sig også i streamingforbruget i Saxo-appen, som fra 2023 til 2024 er steget 12 %. Saxo-medlemmerne har i gennemsnit streamet 25 minutter om dagen sidste år.

Vanen tro er streamernes hang til serier og krimi ikke til at overse. 9 ud af 10 af bøgerne på streamingtoplisten er en del af en serie, mens 7 ud af 10 er i krimi- og spændingsgenren. Også her indtager danske forfatterskaber samtlige placeringer.

Saxos top-10 over de mest streamede e- og lydbøger i 2024

Vi streamer og søger i gamle bøger

34 % af læserne har langt fra læst alle bøgerne i deres bogreol. Måske hænger det sammen med, at flere end hver anden læser køber flere bøger, end de læser.

Har bøger en holdbarhedsdato? Nogle ældes med ynde, andre bliver måske mere et udtryk for en tid.

Mens der på andre breddegrader tales om bogcensur i skræmmende mængder, kan der herhjemme være uenighed om, hvor og hvordan bøger fra en svunden tid bør omgås.

Bøgerne behøver ikke at have nyhedsværdi for at hitte blandt læserne, der tilsyneladende ikke er aktualitetsdrevne.

I hvert fald angiver 77 % af læserne, at de læser nye såvel som ældre udgivelser. Dog vil 7 % helst læse gamle bøger, mens 15 % vil læse det nyeste nye.

Tendensen afspejles også på bestsellerniveau: 40 % af titlerne på årets top-10 er ikke udkommet i løbet af det seneste år. Præcis samme mønster gør sig gældende på toplisten for streaming, hvor 4 ud af 10 titler heller ikke har været at finde på nyhedslisten i 2024.

Faktisk er tallene i det helt store billede endnu mere støvede: Her er mere end 60 % af alle bøger streamet i Saxo-appen eller købt hos Saxo i 2024 mere end 12 måneder gamle.

Blandt bogstreamerne er nogle bøger ventetiden værd. I hvert fald siger 30 %, at de vælger at vente på, at en bog kommer ud i streaming, hvis ikke de har adgang til den fra udgivelsesdagen.

Hver femte kan dog slet ikke vente og vælger i stedet at købe den fysiske udgave af bogen.

Hver fjerde læser siger, at en af deres primære grunde til at bruge en bogstreamingtjeneste er, at de kan eksperimentere med ukendte forfattere og genrer. Tilsvarende andel kan godt lide det uforpligtende element ved, at en ny læseoplevelse ikke koster dem noget i situationen.

Bogglæde er børnelærdom

Stof, skum, pap, papir, lyd eller skærm? Heller ikke blandt de mindste læsere er en bog bare en bog. Der er dog bred enighed blandt de adspurgte forældre om, at læseglæden skal gives videre.

2 ud af 3 læsere med børn under 10 år prioriterer dagligt at læse med deres børn, mens 88 % som minimum læser ugentligt. Desuden lytter halvdelen nu til lydbøger sammen med deres børn.

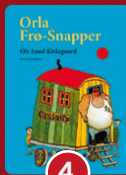
69 % søger inspiration i deres barns interesser, mens lidt over halvdelen lader sig inspirere af deres egen barndoms bøger, når de skal finde nyt at læse med de små.

En bus i Strid medvind

Årets børnebestsellere er en god blanding af gamle og nye kendinge, og mange forældre har måske netop selv været på besøg på tegnebordet hos Cirkeline eller har frygtet Orla, byens værste bølge, da de selv var nogle små betterøve.

Der var igen Strid medvind på bøgernes motorvej i 2024 og fuld fart på forrige års bestseller 'Den fantastiske bus', ligesom en kæmpestor nyklassiker af samme forfatter er vokset frem på listen. Der bliver også slået masker op blandt børnebestsellerne, hvor T.N. går til kamp for læselysten med karatespark og hæventørst i 'Ternet Ninja 3'.

Saxos top-5 over de bedst sælgende børnebøger i 2024

- Deltager i Saxos læseundersøgelse 2024

Børnelydbøgerne knuselskes (eller dødslyttes) på samme måde som papirbøgerne, og det er helt tydeligt, at også her gælder gentagensens glæde. 8 ud af de 10 lydbøger, som en tommeltot har trykket play på flest gange i Saxo-appen i 2024, er børnebøger.

Mange bruger blandt andet de tre populære søvnbibler om den trætte traktor, det søvnige snabeldyr og den klatøjede kanin, som et fast indslag i putteritualer. År efter år topper de nemlig listerne over de lydbøger, som totalt set er afspillet flest gange [gab].

Kan du tælle til 10? Det kan Sallys far, når han tæller samtlige af sine placeringer på Saxos streaming-top-10 for børnebøger, som flest forskellige børn og deres voksne har læst eller lyttet til i Saxos app. Sally er tydeligvis den eneste, der er ved at være godt træet af at høre på sin fars mange røverhistorier.

Man bør ikke dømme en bog på dens forside

Eller bør man? For nogle er det både det ydre og det indre, der tæller, men hvor meget går læserne egentlig op i bogens æstetik?

Knap hver femte læser siger, at den fysiske bogs forside er en af deres primære inspirationskilder, mens kun 13 % vælger deres næste lytteoplevelse ud fra, hvordan den rent visuelt tager sig ud. Flere end hver fjerde lydbogslytter vælger faktisk udelukkende lydbøger ud fra indholdet.

Du er, hvad du læser

Litteraturen er blevet lækker, og flere medier har i 2024 beskrevet bogen som årets vigtigste *accessory*. Bøgernes attraktionsværdi er også bemærkelsesværdig, når vi spørger læserne, om det i deres øjne gør en person mere attraktiv, hvis vedkommende læser. Det mener 63 %, og for hele 33 % er det faktisk ligegyldigt, hvad personen læser.

Vores anbefaling må derfor være, at du hæver din (bog)markedsværdi betragteligt, og tager en nøje udvalgt bog med i baglommen, næste gang du planlægger et stævnemøde. Det er da et velskrevet scoretrick ...

“*Min partner og jeg mødtes, fordi jeg læste en bog, og det gjorde, at de startede en samtale med mig*”

– Deltager i Saxos læseundersøgelse 2024

Skærmtid eller læsetid?

Forestil dig dette: Du sidder med en god bog, klar til at fordybe dig, men så ... BING! En notifikation lyser op på din telefon. Er det Aula, breaking news, eller e-Boks? I hvert fald noget, du liiiiige må tjekke, og så gik tiden.

Føler du dig spejlet? Næsten 4 ud af 10 læsere gør, for de svarer, at de i nogen eller høj grad oplever deres telefon som et forstyrrende element, når de læser. Også læsere, der bruger deres telefoner til at læse e-bøger på, oplever telefonen som forstyrrende. Paradoksalt? Måske ikke, når man bogstaveligt talt holder kilden til distraktion i sin hule hånd.

Når en notifikation eller et hurtigt tjek-ind i familietråden stjæler tid fra læsningen, bliver læsetid til skærmtid. Men hvad, når vi taler om e-bogslæsning, som allerede foregår på skærm? Svaret er ikke entydigt, når vi spørger e-bogslæserne selv. Næsten 2 ud af 3 af dem opfatter nemlig ikke e-bogslæsning som skærmtid.

“Jeg ved godt, at det foregår på en skærm, men på en eller anden måde ser jeg det ikke som skærmtid på samme måde som f.eks. scrolling på sociale medier

– Deltager i Saxos læseundersøgelse 2024

Skærmtid er en væsentlig forklaring på, hvorfor nogle ikke læser så meget, som de gerne ville. 4 ud af 10 af dem, der gerne ville have læst mere i 2024, svarer, at mindre tid på TV, mobil, computer eller tablet ville kunne bringe dem tættere på den tid i bøgernes verden, de ønsker sig.

(Pris)følsomme sjæle?

Wa' koster'n?

Prisen på en bog er for nogen mere end bare et tal. For andre er dét tal netop afgørende. Ifølge vores undersøgelse kunne billigere bøger efter sigende få hver ottende læser til at læse endnu mere. Samtidig siger 1 ud af 4 læsere, at de bruger prissammenligningstjenester, når de køber bøger.

Hvad vil læserne så betale for en bog? 37 % siger, at det afhænger af den specifikke bog. Knap hver femte læser mener dog, at 200-249 kr. må være rimeligt. Og det svarer sjovt nok også til, at den gennemsnitlige bogpris for bøger købt hos Saxo i 2024 var 224 kr.

Kun 3 % siger, at en bog må koste mere end 300 kr. Her er nogle dog lidt større bog-spenderer. Den dyreste bog købt hos Saxo i 2024 kostede nemlig 6.734 kr. Så har den o's' bare at være go'!

Rigdom og ro på reolen

Bliver man rig af at læse? Gid det var så vel ... I hvert fald bliver man beriget – det siger 36 % er en af årsagerne til, at de rent faktisk læser.

Sindsro sætter de fleste pris på, og for 52 % af læserne er læsning forbundet med ro. Måske er det netop derfor, at 44 % forbinder læsning med at gøre noget godt for sig selv.

Fra ro i sindet til ro på reolen: 17 % har set fidusen i at sælge deres bøger videre, fordi det frigiver hyldeplads.

42 % af læserne køber brugte bøger, og for langt størstedelen handler det om at spare penge. Mere end halvdelen af dem, der køber brugte bøger, foretrækker faktisk andenhåndsbøger fremfor nye.

At opleve med nye ører

Gør du altid det, du helst vil? Selvom næsten 3 ud af 4 læsere bedst kan lide at læse fysiske bøger, er det til sammenligning kun hver anden, der svarer, at de rent faktisk hovedsageligt har papir mellem hænderne, når de læser.

Heldigvis er de fysiske og digitale bøger gode sammen. Knap hver femte læser bruger de forskellige formater lige meget, mens en tilsvarende andel gerne har gang i både en lydbog og en fysisk bog på samme tid.

Krydsforbrug af formaterne kan også være en anledning til at opleve sin yndlingsbog på ny, og godt hver anden af lydbogslytterne svarer, at de genlæser bøger, de tidligere har lyttet til, eller omvendt.

En bog er en lydbog er en ... podcast?

Interessen for podcasts er voksende blandt læserne. Andelen, der svarer, at de streamer podcasts, udgør 47 % i 2024, og det er en stigning på hele 22 procentpoint siden 2022. Måske er væksten drevet af lydbogslyttere, der har fået ørerne op for podcastformatet? For næsten 7 ud af 10 lydbogslyttere er det ikke afgørende, om de lytter til en lydbog eller en podcast, så længe indholdet interesserer dem.

Top-5 over de mest populære podcasts i Saxos app i 2024

Og hvad interesserer så podcastlytterne? Ikke overraskende er der høj puls og true-crime på podcasttoplisten i Saxo-appen. Den vidner dog også om en nyhedshungrende vilje til at vide mere, og et ønske om litterært modspil til de hårdkogte historier.

Ung og original

Det' dejli' for dansk litteratur, at bestsellerlisten er domineret af danske forfattere. Dermed ikke sagt, at interessen for engelsksprogede bøger ser ud til at være droslet ned.

Kigger vi dybere ned i tallene, toner en tendens tydeligt frem: Jo yngre læserne er, jo større en andel læser på engelsk. 9 ud af 10 læsere under 20 år svarer, at de læser eller lytter til bøger på engelsk, hvis engelsk er originalsproget. Samme adfærd gælder for 8 ud af 10 læsere i aldersgruppen 20-29 år.

Tallet falder til knap 6 ud af 10 læsere blandt de 30-39-årige, men først fra og med fyrrårsalderen tipper det foretrukne sprog over til dansk.

Med ekstra chili?

I 2024 fik blandingsgenren *romantasy* for alvor fat i læserne, og online bogfællesskaber flød over med spicy chili-emojis. Bøger inden for denne genre indtager 4 ud af 10 topplaceringer på vores engelske bestsellerliste for 2024, og en af dem er endda stormet ind på en ottendeplads, selvom den først udkommer i 2025.

Saxos top-10 over de bedst sælgende bøger på engelsk i 2024

Forfatteren er for real ...

Er den seneste bog, du har læst, skrevet af en mand eller en kvinde? Skal vi tro læserne, er der ca. 60 % chance for, at du vil svare 'kvinde' til spørgsmålet, hvis du selv er kvinde. Sjovt nok er der tilsvarende ca. 60 % chance for, at du svarer 'mand', hvis du er ... ja, gæt selv.

Der er til gengæld ikke stor chance for, at du med åbne øjne har valgt en bog, hvor der står "skrevet af kunstig intelligens" i kolofonen. Andelen af læsere, der svarer klart "nej, tak" til bøger skrevet af generativ AI er nemlig steget med 10 procentpoint ift. 2023, fra 58 % til 68 %. De fleste læsere vil altså have den ægte vare.

... eller for realistisk?

I 2024 har forfatteren – med hud og hår – også fået en tur i mediemøllen i de tilfælde, hvor der har været lige lovligt meget (genkendeligt) kød på den historie, forfatteren har fortalt.

Her har bøger af bl.a. Katherine Diez, Thomas Boberg, Lizette Risgaard, Emma Rosenzweig og Gylling Æbelø-brødrene fået medierne til at gå i kødet på debatten om fortællingernes magt.

Som forfatter kan det godt betale sig at skabe røre om sin person. Kendskabet til forfatteren er nemlig den allervigtigste inspirationskilde, når en læser vælger den næste bog på listen.

“Bøger har gjort mig i stand til bedre at forstå andres levede erfaring. Jeg ser det som empatisk styrketræning

– Deltager i Saxos læseundersøgelse 2024

Fra mund til mund til toplisten

Hvis vi vækker dig i nat, vil du så kunne gengive top-10 på vores bestsellerliste? Svaret er med stor sandsynlighed et rungende "nej!". Kun 4 % af læserne svarer nemlig, at de bruger bestsellerplaceringer, når de skal inspireres til læsning.

Men hvis ikke det har selvforstærkende effekt alene at ligge på bestsellerlisten, hvad er så årsagen til, at nogle forfattere og bøger bider sig fast som topsællert uge for uge?

Bøger, der har ligget flest uger på Saxos bestsellerlistes top-10 i 2024

Spørger vi læserne, svarer de ikke overraskende, at boganbefalinger fra deres omgangskreds, medieomtale og gode anmeldelser påvirker bogtitlerne på deres *to read*-liste.

Hele 95 % af læserne er da også tilbøjelige til at dele deres læseoplevelser med andre. Og der er god grund til at overveje din næste anbefaling. Flere end hver anden læser siger nemlig, at en bog har haft afgørende betydning for noget i deres liv.

Har 2025 en titel?

Lad os lære af historierne

Hver anden læser ville gerne læse mere.

Det vidner om en ambition, en fremtidsdrøm. Om læsestakke, der bliver til læsestunder, og lister, der bliver krydset af. At gøre læsning til en vane er genvejen til at indfri målet om mere læsetid.

Men inden vi åbner nye bøger i 2025, lad os så samle op på dem, der optog os i 2024. Hvad kan årets mest solgte og streamede bøger fortælle os om trends, om tiden og måske endda om hinanden?

En udlægning ville være, at læserne gennem deres bogvalg afslører noget om dem selv, om deres håb og aspirationer.

Skal vi lytte til læserne, og det gør vi jo her hos Saxo, så er bestsellers budskaber klare. Sammen slår de på hver deres måde et slag for forbundethed, forandring, for udfordring og for forbedring.

Med årets bøger følger et læseløfte om at vende underskud til overskud, drage omsorg, løfte blikket, prioritere nærværet, løsne knuder, binde sløjfer og se mønstre. Om at finde balancen mellem spænding og hjernero og om at se tilbage for at se frem.

Læs, lyt, lev

Lad 2025 blive året, hvor vi finder sammen mellem siderne. Ser verden fra flere sider. Som bøgerne; står side om side. Må ord, eftertanke og omtanke fylde. Fælles historier at deles om og dele ud af. Mere indsigt og udsyn. Og hvor bedre at starte end i bøgerne?

Lad historien begynde.

Sådan gjorde vi

Hvert år spørger vi ind til danske læsers læse- og lyttevaner. Det har vi gjort i mange år for at følge med i tendenserne i læseudviklingen. I november 2024 gennemførte vi vores årlige læseundersøgelse, som flere end 10.000 personer deltog i. Det er den læseundersøgelse samt supplerende data om litteraturforbrug, denne rapport baserer sig på.

saxo

LÆS LYT LEV